

ลิลิตเพชรมงกุฏ

ผู้แต่ง                    หลวงสรวิชาติ (เจ้าพระยาพระคลังหน )

ลักษณะการแต่ง เป็นลิลิตสุภาพ ประกอบด้วยโคลงสี่สุภาพ และร่ายสุภาพ

เนื้อเรื่อง คือเรื่องที่เกิดจากเวตาลเล่าถวายท้าววิกรมทิตย ซึ่งแบ่งเป็นตอนๆดังนี้

๑. พระเพชรมงกุฏทูลลาพระบิดาไปล่าสัตว์ และหลงทางไปกับพี่เลี้ยงถึงเมืองกรรม

๒. พี่เลี้ยงทำอุบายให้ได้ธิดาของเจ้ากรุงกรรมเป็นชายา พระธิดากลับพี่เลี้ยงจะ ชวนพระเพชรมงกุฏ

กลับบ้านเมือง จึงวางยาให้ตายเสีย แต่พี่เลี้ยงรู้ทัน และชวนพระเพชรมงกุฏกลับบ้านจริงๆ

๓. พี่เลี้ยงคิดอุบายแนะนำให้นางกลับไปด้วยสำเร็จ

๔. เจ้ากรุงกรรมทราบความจริงว่าเข้าพระทัยผิดเสียพระบิดาไป เสียพระทัยจนสิ้นพระชนม์ เวตาลแกล้ง

ลวงถามว่า ความผิดควรจะตกอยู่ที่ใคร ท้าววิกรมทิตย์ผลตอบว่าเจ้ากรุงผิด เวตาลจึงหนีกลับไปเก่าของตน

ที่มา : ประวัติวรรณคดีไทยสมัยสุโขทัยและอยุธยา ของเสนีย์ วิลาวรรณ